

Õiguskantsler

Teie 03.06.2022 nr

Meie 30.06.2022 nr 7-4/220922/2203526

Õpetajate kvalifikatsiooninõuded

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole, kuna Te ei ole nõus Haridus- ja Teadusministeeriumi seisukohaga, et Teil puudub nõuetele vastav kvalifikatsioon põhikooli- või gümnaasiumiõpetajana töötamiseks ning et kvalifikatsiooninõude täitmiseks tuleb Teil omandada õpetajakutse. Selgitasite oma avalduses, et omandasite []. aasta jaanuaris Tallinna Ülikooli klassiõpetaja eriala. Lõpetamisel saite haridusteaduste magistrikraadi ja õpetajana töötamise kvalifikatsiooni. Klassiõpetajana asusite tööle 2015. aasta augustis.

Mõistame Teie pahameelt. Kahjuks on tõesti nõnda, et []. aasta jaanuaris, mil lõpetasite ülikooli, ei olnud Tallinna Ülikoolil veel õigust õpetajakutset väljastada. Tallinna Ülikool hakkas üldhariduskooli õpetaja õpetajakutset väljastama 2015. aastal (vt täpsemalt [kutseregister](#)). Üleminekureeglites ette nähtud erand aga Teid ei aita.

Üks võimalik lahendus oleks taotleda õpetajakutset [Eesti Õpetajate Liidult](#), kes on praegu õpetajakutse andja. Kuna olete läbinud õpetajakoolituse ja töötate õpetajana, ei pruugi kutse taotlemine olla väga koormav.

1. [Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse](#) (PGS) § 74 lõikes 5 on sätestatud, et direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.
2. Haridus- ja teadusminister on 29.08.2013 kehtestanud määruse nr 30 „[Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded](#)“ (edaspidi määrus), mille § 3 lõike 1 järgi on põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja kvalifikatsiooninõuded magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse. Õpetajakutse saadakse ülikoolis pärast õpetajakoolituse õppekava läbimist või kutset andva organi juures pärast õpetajaametiks vajalike pedagoogiliste kompetentside tõendamist (määruse § 3 lg 4). Need kvalifikatsiooninõuded hakkasid kehtima 01.09.2013.
3. Niisiis on praegu põhikooli- või gümnaasiumiõpetajana töötamiseks vajalik nii magistrikraad kui ka õpetajakutse.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

4. Nagu Te ise välja tõite, on sellest reeglist ka erand, mis puudutab neid õpetajaid, kes töötasid määruse jõustumise ajal (01.09.2013) õpetajana või olid enne seda kuupäeva õpetajana töötanud (määruse § 5 lg 1). Nende õpetajate oskused ja teadmised loetakse kvalifikatsiooninõuetele vastavaks. Teie kohta see erand ei kehti, sest Teie lõpetasite ülikooli enne 01.09.2013, kuid õpetajana asusite tööle 2015. aastal.

5. Suurte õiguslike muudatuste tegemisel tuleb lahendada küsimus, kuidas korraldada üleminek vanalt süsteemilt uuele. Uute kvalifikatsiooninõuete kehtestamisel tuli seega otsustada, kuidas jõuda olukorrast, kus koolis töötavatel õpetajatel pole kutseseaduse ja määruse mõttes õpetajakutset, olukorda, kus kõigil on nõutud kvalifikatsioon. Selleks et üleminek oleks juba õpetajana töötavate või õpetajana töötanud inimeste jaoks võimalikult valutu, otsustati rakendada õpetajakutse nõuet kui uut kvalifikatsiooninõuet nende inimeste suhtes, kes asuvad õpetajana tööle pärast määruse jõustumist (olenemata hariduse omandamise ajast). Kuna kaitsta sooviti olemasolevat töösuhet või neid, kes juba õpetajana töötanud olid, ei ole erandi kontekstis paraku oluline, millisel põhjusel ei asunud õpetajaks õppinud inimene enne 01.09.2013 õpetajana tööle. Sellist lähenemist ei saa meie hinnangul põhiseadusele tuginedes edukalt vaidlustada.

Lootes, et neist selgitustest on abi,
lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Aigi Kivioja 6938428
Aigi.Kivioja@oiguskantsler.ee